

Z. Br.

Z historii budownictwa parowców

Kwartalnik Historii Nauki i Techniki 8/4, 601

1963

Artykuł umieszczony jest w kolekcji cyfrowej Bazhum, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych tworzonej przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego.

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie ze środków specjalnych MNiSW dzięki Wydziałowi Historycznemu Uniwersytetu Warszawskiego.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.



nedyktyńskim w Ebstorfie, pochodzącą — jak dotychczas przyjmowano — z trzydziestych lat XIII w.¹ Mapa ta spłonęła w 1943 r. w zbombardowanym archiwum w Hanowerze. Prof. Staszewski opisuje najpierw tę olbrzymią (o powierzchni 12,74 m²) mapę, a następnie zajmuje się przedstawieniem na niej obszaru Polski, nazwami z tego obszaru, kartograficznym przedstawieniem Bałtyku we wczesnym średniowieczu i nazwami Bałtyku na mapie Ebstorfu. O nazwach Bałtyku w kartografii wieków XV—XVII prof. Staszewski pisał też w zakończeniu artykułu *Geneza i znaczenie nazwy Bałtyku* w „Przeglądzie Morskim” nr 9/1962.

W nrze 1/1963 „Przeglądu Geograficznego” tenże autor ogłosił artykuł *Sierakowski, Lelewel a „Portugaliae Monumenta Cartographica”*, w którym przedstawił losy rękopiśmiennego portugalskiego atlasu świata Diego Homema z ok. 1565 r., odnalezione niedawno w Bibliotece Publicznej w Leningradzie, a którego fotokopię zamieszczono w tomie II *Portugaliae Monumenta Cartographica*², wydanych przez rząd portugalski w 1960 r. z okazji pięćsetnej rocznicy śmierci Henryka Żeglarza. Atlas ten nabył w pierwszych latach XIX w. Józef Sierakowski, a opisał Lelewel w tomie II *Géographie du moyen âge* (1827 r.).

Z. Br.

Z HISTORII MAP MORSKICH

Nr 43 „Zeszytów Naukowych Politechniki Łódzkiej” zawiera pracę dra inż. Jana Wereszczyńskiego *Analiza map morskich wybrzeża polskiego na tle stosowanych urządzeń nawigacyjnych*. Autor zajął się m. in. historią nawigacji i kartowania map morskich, a mianowicie w dwóch podrozdziałach rozdziału wstępnego: *Problemy nawigacyjne i hydrograficzne na Bałtyku w czasach najdawniejszych* (stan nawigacji, oznakowanie nawigacyjne) i *Problemy nawigacyjne i mapy morskie w okresie średniowiecza* (stan nawigacji, oznakowanie nawigacyjne, metody sporządzania średniowiecznych map morskich, wnioski o ich przydatności dla ówczesnej nawigacji) oraz w niektórych podrozdziałach rozdziału analizującego nowożytnie mapy morskie wybrzeża polskiego, pisząc tu np. o metodach pomiarów polskiego wybrzeża dla celów kartowania map morskich w XVII w.

Z. Br.

Z HISTORII BUDOWNICTWA PAROWCÓW

Wydawany przez Zjednoczenie Przemysłu Okrętowego tygodnik „Głos Stocznio-wca” (nie notowany w bibliografiach czasopism) w nrze 9/1963 rozpoczął druk artykułików dra Grzegorza Kurkiewicza *Czy żelazo może pływać?* Każdy odcinek przedstawia fragment dziejów budownictwa okrętowego z epoki pary i okrętów stalowych. Odcinek w nrze 19 poświęcony jest pracom polskiego okrętowca działającego w Rosji, Stefana Drzewieckiego.

Z. Br.

¹ W. Ohnsorge w pracy *Zur Datierung der Ebstorfer Weltkarte* („Niedersächsisches Jahrbuch für Landesgeschichte”, tom 33 za r. 1911) dowodzi jednak, że czas powstania *mappa mundi* z Ebstorfu przesunąć należy aż do lat siedemdziesiątych XIV w.

² Por. notatkę o tym wydawnictwie w nrze 3/1958 „Kwartalnika”.